Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 2 2 5 4 1 2 2

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitna pola 2

A) Naloge izbirnega tipa

B) Strukturirani eseji

Četrtek, 30. avgust 2012 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.
Kandidat dobi dva konceptna lista, list za odgovore in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.
Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.
Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani, na list za odgovore in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom.

V **delu A** naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V **delu B** nalogi pišite v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 2 prazni.

© RIC 2012

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

Prazna stran

OBRNITE LIST.

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. Učenci so primerjali rezultate enakega matematičnega testa, ki so ga pisali v različnih razredih. Ugotovili so, da imajo za enake napake eni odbite točke, drugi pa ne, čeprav so učitelji test ocenjevali po istem točkovniku. Po pogovoru z učitelji so ugotovili, da je nekaterim učiteljem pomembnejša pravilnost postopka izračunavanja, drugim pravilnost rezultata ...

   Kateri merski značilnosti točkovnik matematičnega testa ni ustrezal?

   A veljavnosti

   B objektivnosti

   C zanesljivosti

   D občutljivosti

2. Petnajst dijakinj in dijakov z obalno-kraške regije se je udeležilo državnega tekmovanja iz matematike. Na njem so od možnih 100 točk dosegli to število točk: 72, 79, 83, 85, 88, 88, 88, 89, 89, 91, 92, 93, 93, 97, 100.

   Koliko znaša modus njihovih izidov?

   A 93

   B 90

   C 89

   D 88

3. Med čustva uvrščamo tudi razpoloženja in afekte. Razlikujejo se po intenzivnosti in trajanju. Kaj je značilno za afekte?

   A So kratkotrajna in šibka čustva.

   B So dolgotrajna in intenzivna čustva.

   C So kratkotrajna in zelo močna čustva.

   D So dolgotrajna in zelo močna čustva.

4. Tadej bi si na vsak način rad kupil novo motorno kolo, da bi z njim peljal na izlet svoje dekle Tino. Razmišlja, kaj naj stori, da bi prišel do denarja za nakup motorja.

   V kakšni psihični situaciji je Tadej?

   A v frustracijski situaciji

   B v konfliktni situaciji

   C v krizni situaciji

   D v situaciji eustresa

5. Tamara je vidno vznemirjena, ker je prijateljice niso povabile s seboj na koncert slavne rockovske skupine. Ko jo oče vpraša, kaj je narobe, pravi: "Ah nič, popolnoma vseeno mi je, ali grem na koncert sama ali s prijateljicami."

   Kateri obrambni mehanizem je uporabila Tamara?

   A zanikanje

   B racionalizacijo

   C projekcijo

   D kompenzacijo

6. Na spodnji risbi zaznavamo skupaj stolpce kvadratkov in stolpce krogcev, ne pa vrstic, v katerih si izmenično sledijo kvadratki in krogci.

   Katero od načel združevanja (načel grupiranja dražljajev) prikazuje risba?

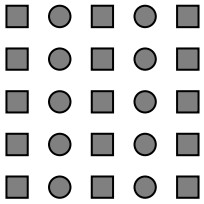

   A načelo bližine

   B načelo podobnosti

   C načelo strnjenosti

   D načelo zaprtosti

7. Inštruktor uči voznico voziti avto. Prvo uro ji večkrat pokaže, kako se vžge motor in spelje. Voznica ga pozorno opazuje in nato tudi sama poskusi speljati.

   Opisana oblika učenja je

   A klasično pogojevanje.

   B instrumentalno pogojevanje.

   C modelno učenje.

   D vpogled.

8. Otroku pokažemo dve enaki krogli plastelina in ga vprašamo, ali je v obeh enako veliko plastelina. Nato pred njim eno kroglo razvaljamo v svaljek in ponovimo vprašanje. Otrok odgovori: "Plastelina je več v svaljku, saj je večji."

   Na katero stopnjo kognitivnega razvoja po Piagetu lahko uvrstimo otrokov odgovor?

   A na senzomotorično stopnjo
   B na predoperativno stopnjo
   C na stopnjo konkretnih operacij
   D na stopnjo formalnih operacij

9. Osnovnošolci so reševali test ustvarjalnosti. Pri nalogi, kako oziroma na kakšne načine bi lahko uporabili svinčnik, je največ idej zapisal Domen.

   Pri kateri sestavini divergentnega mišljenja se je Domen izkazal?

   A fluentnosti
   B fleksibilnosti
   C originalnosti
   D prožnosti

10. Na enem od testov inteligentnosti za otroke preizkuševalec prebere besedilno nalogo, ki preverja osnovne računske operacije. Preizkušanec mora na pamet izračunati nalogo in odgovoriti v zanjo odmerjenem času.

    Kateri faktor inteligentnosti (po Thurstonu) meri ta naloga?

    A zaznavni
    B besedni
    C številski
    D spominski

11. V Eriksonovi teoriji psihosocialnega razvoja uvrščamo stopnjo ustvarjalnost (produktivnost) / stagnacija v obdobje

    A otroštva.
    B mladostništva.
    C zgodnje odraslosti.
    D srednje odraslosti.

12. Katera od navedenih oseb pri svojem delu **najbolj** potrebuje empatijo?

    A Brane, ki kot prostovoljec uspešno pomaga mladim pri odvajanju od drog

    B Peter, ki kot gasilec rešuje ljudi iz nevarnih položajev in pogasi veliko požarov

    C Jure, ki v svojem poklicu kirurga opravi zahtevne operacije srca in ožilja

    D Jaka, ki kot odvetnik uspešno ščiti svoje kliente in na obravnavah pogosto zmaga

13. Prijateljici Vesna in Jasna se pogovarjata o svojih starših. "Meni mami nikoli ne dovoli, da bi si sama izbirala oblačila. Pravi, da ona najbolje ve, kaj mi pristoji, in takšna oblačila moram nositi," potoži Vesna. "Moja mami je pa čisto drugačna. Da mi denar, da si sama kupim tisto, kar mi najbolj ugaja, in se v moje oblačenje ne vmešava," pove Jasna.

    Kateri tip vzgoje uporablja Vesnina in katerega Jasnina mama?

    A Vesnina mama permisivni, Jasnina avtoritarni tip vzgoje.

    B Vesnina mama permisivni, Jasnina avtoritativni tip vzgoje.

    C Vesnina mama avtoritativni, Jasnina permisivni tip vzgoje.

    D Vesnina mama avtoritarni, Jasnina pa permisivni tip vzgoje.

14. Po ogledu filma o zgodbi mladostnice, ki se najprej odloči za splav, nato pa spozna, da želi otroka obdržati, se Gaja in Ida pogovarjata o etični upravičenosti splava. Ida pravi, da bi ga naredila le, če bi to odločitev odobravali zanjo pomembni ljudje.

    Na katero raven (stopnjo) moralnega presojanja lahko uvrstimo Idino presojo?

    A na predkonvencionalno raven

    B na konvencionalno raven

    C na postkonvencionalno raven

    D na prosocialno raven

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. naloga

Razvoj čustev poteka pri vseh ljudeh podobno. Navedite štiri temeljna čustva, ki se razvijajo v prvih dveh letih otrokovega življenja, ter za vsako čustvo opišite okoliščine, v katerih se pojavi. Poimenujte tri oblike učenja, s katerimi se lahko učimo čustev. Izmed njih pojasnite dve obliki učenja čustev (kako poteka tovrstno učenje) in ju ponazorite s primerom učenja nekega čustva. Presodite in pojasnite pozitivne in negativne vplive družine na čustveni razvoj otroka.

2. naloga

Poznamo različne vrste (oblike) mišljenja, na primer: domišljijsko, deduktivno, abstraktno mišljenje. Poimenujte in opišite vrste mišljenja, ki so nasprotne zgoraj naštetim. Vsako od vrst mišljenja, ki ste jo poimenovali in opisali, ponazorite s primerom iz šolskih okoliščin. Ugotovite, katero vrsto mišljenja še uporabljamo v šolskih okoliščinah, in njeno uporabo ponazorite s primerom seminarske naloge. Presodite in pojasnite povezanost mišljenja z drugimi duševnimi procesi.

3. naloga

Nekatere potrebe zadovoljujemo homeostatično, druge progresivno. Navedite, katero vrsto potreb zadovoljujemo na prvi način in katero na drugi način, ter opišite oba procesa zadovoljevanja potreb. Navedite dve ponazoritvi homeostatičnega in dve ponazoritvi progresivnega zadovoljevanja potreb. Presodite in pojasnite možne posledice nezadovoljitve potreb, ki jih zadovoljujemo homeostatično, in možne posledice nezadovoljitve potreb, ki jih zadovoljujemo progresivno.

4. naloga

Ena od Eysenckovih dimenzij osebnosti je ekstravertnost – introvertnost. Opredeljujejo jo osebnostne lastnosti (poteze), kakršni sta aktivnost, družabnost na enem polu in mirnost, umaknjenost vase na drugem. Poimenujte še drugi dve dimenziji osebnosti in za vsak pol dimenzije naštejte po dve osebnostni lastnosti. Vse tri dimenzije (oba pola) ponazorite z obnašanjem osebe na potovanju. Presodite po dve prednosti in eno pomanjkljivost (ali obratno) za tipološko in dimenzionalno pojmovanje osebnosti.

Prazna stran